

Còn cha mẹ là còn cả bầu trời

ISSN: 2734-9195 09:38 17/08/2026

Xin đừng để một lời thương trở thành lời chưa kịp nói, một lần trở về thành lời hẹn không bao giờ tới. Trong mùa Vu Lan này, bạn sẽ làm gì để cha mẹ mỉm cười?

Vu Lan không chỉ là mùa tưởng nhớ công ơn sinh thành dưỡng dục, mà còn là lời nhắc mỗi người biến lòng tri ân thành sự quan tâm, phụng dưỡng và nâng đỡ đời sống tinh thần khi cha mẹ còn bên ta; nếu cha mẹ đã đi xa, hãy tiếp nối đạo hiếu bằng một đời sống lành và những việc thiện được hồi hướng với lòng biết ơn.

Ơn cha nghĩa mẹ như trời biển,

Dẫu con suốt kiếp vẫn chưa đền.

Trong cuộc sống, có những điều ta thường xem là hiển nhiên, cho đến khi không còn mới biết trân trọng. Cha mẹ là một trong những điều thiêng liêng như thế. Không có bầu trời nào cao rộng bằng tấm lòng che chở của cha, không có đại dương nào sâu thẳm bằng tình thương của mẹ. Ta lớn lên từ vòng tay ấy, từng bước vào đời, ngỡ rằng tự do, thành công với những chân trời xa mới là điều quý giá nhất. Chỉ đến khi đã đi qua đủ chông gai, ta mới hiểu: còn cha mẹ là còn nơi để trở về, còn miền yêu thương vô bờ không hỏi ta đã thành công hay thất bại, chỉ mong ta bình an và sống tử tế.

Mùa Vu Lan về, giữa muôn điều suy tư, thiết nghĩ không gì lớn lao hơn công ơn sinh thành và không gì quý giá hơn khi cha mẹ vẫn còn bên ta. Từ nhận thức ấy, câu chuyện về hiếu hạnh bắt đầu từ chính những điều bình thường nhất.

Lớn lên giữa những điều tưởng là bình thường

Ta lớn lên trong những buổi sáng mẹ gọi dậy đi học, trong bữa cơm cha lặng lẽ nhường cho ta miếng ngon, trong lời nhắc nhở mỗi khi ta về muộn. Thuở ấy, ta xem mọi chuyện là đương nhiên. Ta ít khi nói lời cảm ơn, ít khi ôm mẹ thật lâu hay ngồi bên cha chỉ để nghe câu chuyện cũ. Có lúc ta còn nghĩ: “Cha mẹ

thương con là lẽ thường, có gì đâu phải nói”.

Và rồi thời gian trôi...

Mẹ không còn gọi ta mỗi sáng. Cha không còn ngồi bên hiên chờ ta về muộn. Cha mẹ vẫn ở đó, nhưng bóng lưng đã còng, mắt đã mờ, tóc đã bạc. Còn ta, đứa trẻ từng nép vào lòng mẹ, dựa vào vai cha, lại vì cuộc sống, tương lai và những mối bận tâm riêng mà đôi khi vô tình thờ ơ với hai đấng sinh thành.

Tảo tần sớm hôm mẹ nuôi con khôn lớn,

Đem tấm lưng gầy cha che chở đời con.

Chúng ta lớn lên, nhưng không phải ai cũng kịp trưởng thành trong tâm hồn. Có khi ta vẫn nghĩ “sau này” sẽ báo hiếu, mà không biết rằng “sau này” là điều rất mong manh đối với những người đang già đi từng ngày. Ta lớn thêm một tuổi thì cha mẹ cũng gần hơn một bước với chặng cuối đời người.

Giữa bộn bề và áp lực, có những ngày ta chỉ muốn trở về làm một đứa trẻ: không cần gồng mình tỏ ra mạnh mẽ, không cần phải chứng minh điều gì, chỉ cần được mẹ xoa đầu và nói: “Mẹ nấu món con thích rồi đó”; chỉ cần nhìn thấy cha ngồi bên hiên, nghe một tiếng hỏi quen thuộc: “Con mới về đó à?”

Tuổi thơ khi ấy tưởng bình thường, giờ lại trở thành miền ký ức quý giá. Ngày bé, ta chỉ mong mau lớn để được tự do, để bước ra khỏi vòng tay cha mẹ. Lớn rồi mới hiểu, giữa cuộc đời rộng lớn, chẳng có nơi nào hoàn toàn giống với vòng tay ấy. Và một câu hỏi bất chợt nhói lên trong lòng: mai này, khi cha mẹ già yếu, cha mẹ có được nằm trong vòng tay ta như ta từng được chở che khi còn bé...?

Khi cha mẹ già đi...

Có lần, mẹ nấu bát canh. Người con vừa nếm đã buột miệng: “Sao mẹ nấu mặn thế!” Mẹ không nói gì, chỉ khẽ cười rồi lặng lẽ đặt bát canh xuống. Mãi sau, người con mới hiểu: mắt mẹ đã mờ và vị giác tuổi già cũng không còn như trước. Lại có khi cha kể một câu chuyện cũ đến lần thứ ba, ta vội ngắt lời: “Con nghe rồi!” Cha im lặng, nhìn ra hiên. Những việc rất nhỏ ấy cho thấy điều cha mẹ cần đôi khi không phải một lời giải thích, mà là sự kiên nhẫn và cảm giác mình vẫn được lắng nghe.

Hình mang tính minh họa. Nguồn: Internet

Khi cha mẹ già đi, có lúc mẹ nói nhiều hơn, cha dễ buồn hơn; chiếc áo cũ không chịu bỏ hay một câu hỏi lặp đi lặp lại cũng có thể khiến ta không vui. Nhưng không hẳn cha mẹ không hiểu. Có khi cha mẹ chỉ muốn được ở gần con, được hỏi han và biết rằng mình vẫn còn một chỗ trong cuộc đời của con cái.

Ngày bé, ta ngã giữa sân và bật khóc. Mẹ chạy lại, không trách mắng, chỉ ôm ta vào lòng: “Không sao, có mẹ đây.” Đến ngày cha mẹ yếu đi, bước chân run rẩy, trí nhớ không còn như trước, liệu ta có đủ kiên nhẫn để nắm lấy bàn tay ấy và nói: “Không sao đâu, có con ở đây rồi”?

Người ta thường nói “già như con trẻ”, nhưng trẻ thơ được bao dung còn người già đôi khi chỉ nhận được những ánh mắt thờ ơ. Tiếng thở dài, lời nói nặng hay thái độ hờ hững của ta cũng đủ khiến cha mẹ cảm thấy mình trở thành gánh nặng. Người từng bồng bế ta qua những ngày bệnh tật, sẽ tổn thương biết bao khi không còn tự cầm nổi chiếc muỗng, không thể tự mặc áo, mà lại ngại gọi con vì sợ làm phiền con.

Rồi một ngày, ta bàng hoàng nhận ra bàn tay cha đã run hơn, mắt mẹ không còn nhìn rõ, bước chân của hai người đã chậm. Cha mẹ đã già thật rồi. Sự nhận ra ấy không phải để ta chìm trong sợ hãi, mà để biết trân quý từng ngày còn được gần gũi, chăm nom và nói lời thương kính.

Hiếu hạnh theo lời Phật: dưỡng thân, dưỡng tâm và hướng thiện

Đức Thế Tôn dạy: “Có hai hạng người, này các Tỷ-kheo, Ta nói không thể trả ơn được. Thế nào là hai? Mẹ và cha”^[1].

Lời dạy ấy không nhằm khiến người con cảm thấy công ơn sinh thành dưỡng dục của cha mẹ là điều khó thể báo đáp, mà giúp mỗi người nhận thức sâu sắc ân đức ấy, biết chuyển lòng tri ân thành những hành động hiếu kính thiết thực; từ đó quý trọng và tận tâm phụng dưỡng cha mẹ khi tuổi đã xế chiều.

Trong đoạn kinh này, đức Phật chỉ rõ: người con không chỉ phụng dưỡng cha mẹ bằng vật chất, mà còn khéo léo giúp cha mẹ vun bồi niềm tin nơi Tam bảo (Phật, Pháp và Tăng), gìn giữ nếp sống đạo đức, mở rộng lòng sẻ chia và phát triển trí sáng suốt. Đó là sự báo đáp hướng đến cả sức khỏe, sự an ổn tinh thần và lợi ích lâu dài.

Hiếu hạnh có thể được thực hành trên ba phương diện: dưỡng thân, dưỡng tâm và hướng thiện. Mỗi phương diện đều cần sự quan sát tinh tế, bởi nhu cầu của cha mẹ thay đổi theo tuổi tác, sức khỏe và hoàn cảnh gia đình.

- **Dưỡng thân:** không chỉ là lo cơm ăn áo mặc, mà còn chú ý việc khám sức khỏe định kỳ; hỗ trợ cha mẹ dùng thuốc đúng chỉ dẫn; chuẩn bị bữa ăn phù hợp với tuổi tác, bệnh nền; giữ lối đi, phòng tắm và nơi nghỉ được an toàn. Chăm nom đúng nhu cầu của cha mẹ quý hơn chu cấp nhiều mà thiếu sự để ý.

- **Dưỡng tâm:** là quan tâm đến cảm xúc, tôn trọng thói quen và ý kiến của cha mẹ, giúp các vị cảm thấy mình vẫn được cần đến và vẫn có một vị trí quan trọng trong gia đình. Có lúc cha mẹ không cần con cái giải quyết vấn đề, mà chỉ cần được thấu hiểu và sẻ chia để tuổi già không chìm trong cô đơn.

- **Hướng thiện:** là nhẹ nhàng khuyến khích cha mẹ nghe pháp, tụng kinh, niệm Phật, bố thí hoặc cùng làm một việc lành phù hợp. Tuy nhiên, lời khuyên chỉ có sức cảm hóa khi người con biết sống trung thực, giữ đạo đức, bớt nóng giận và đối đãi tử tế. Chính đời sống an lành của con nhiều khi là bài pháp gần gũi nhất đối với cha mẹ.

Ba phương diện ấy nâng đỡ nhau để lòng hiếu không chỉ nong nân trong cảm xúc, mà trở thành hành động có hiểu biết và có thể duy trì mỗi ngày.

Kinh Pháp cú dạy: “Vui thay, hiếu kính mẹ; vui thay, hiếu kính cha.”^[2]

Hiếu kính vì thế không phải là bốn phận nặng nề, mà là một niềm vui và phước lành. Ta thực hành hiếu hạnh không chỉ vì sợ mang tiếng bất hiếu, càng không phải để được người đời khen ngợi, mà bởi hiểu rằng cuộc đời mình được nuôi lớn bằng bao hy sinh thầm lặng. Khi lòng biết ơn đủ sâu, việc báo hiếu trở thành

điều tự nhiên như dòng nước tìm về nguồn.

Báo hiếu bắt đầu từ sự ân cần

Cha mẹ có thể không cần một món quà thật đắt, nhưng rất cần một bữa cơm có đủ mặt con cháu, một lần được hỏi ý kiến trong những việc của gia đình, hay đơn giản là cảm nhận con cái thật sự muốn ở bên mình. Báo hiếu không chỉ là chu cấp tiền bạc, mà còn là dành thời gian, giữ lời hòa kính và để cha mẹ cảm thấy mình vẫn được quý trọng trong lòng con cháu.

Có người con đi làm xa, mỗi tuần chỉ gọi về một lần. Cuộc gọi đôi khi chỉ vài phút, nhưng cha mẹ vẫn chờ đúng ngày ấy, bởi với người già, được nghe giọng con nhiều khi quý hơn mọi món quà gửi về. Nếu có thể, đừng để yêu thương chỉ thành một lịch hẹn thưa thớt; một lời hỏi han ngắn mà đều đặn vẫn ấm hơn một sự bù đắp lớn nhưng hiếm hoi.

Nếu hôm nay ta còn có thể gọi “Mẹ ơi!”, “Cha ơi!”, xin đừng chần chừ. Thời gian không dừng lại, tuổi già cũng không thể chờ mãi. Yêu thương không cần đợi đến khi ta giàu có, có nhà rộng hay xe sang. Một cái ôm, một bàn tay nắm lấy bàn tay và câu hỏi “Hôm nay cha mẹ có khỏe không?” có thể làm ấm lòng hơn những lời yêu thương chỉ giữ trong im lặng.

Trưởng thành không phải là để rời xa, mà là để quay về chăm sóc những người đã chở che ta suốt tuổi thơ. Đó là biết sống có trách nhiệm, biết gánh vác một phần nhọc nhằn mà cha mẹ đã hy sinh vì ta; biết sắp xếp công việc để gần gũi, nhẫn nại khi cha mẹ chậm chạp và nhận lấy phần trách nhiệm phù hợp với mình. Sự vui vẻ của tuổi già không nhất thiết nằm ở vật chất dư dả, mà trước hết là cảm giác được tôn trọng, được an toàn và không bị bỏ quên.

Hiếu hạnh trong hoàn cảnh đặc biệt

Không phải gia đình nào cũng là một miền ký ức bình yên. Nếu cha mẹ từng gây tổn thương, chữ hiếu không buộc người con phải phủ nhận nỗi đau, rồi lơ là sự hiếu thảo. Người con có thể giữ khoảng cách cần thiết, nhờ người đáng tin cậy hỗ trợ, phụng dưỡng trong giới hạn phù hợp và tập chuyển hóa oán hận mà không để tổn thương tiếp tục xảy ra. Lòng hiếu chân chính luôn đi cùng trí tuệ và lòng từ, đối với cha mẹ cũng như chính mình.

Nếu cha mẹ chưa quen với Phật pháp, người con không nên ép buộc hay tranh luận hơn thua. Hãy bắt đầu bằng sự tôn trọng niềm tin và lựa chọn của cha mẹ, bằng chính cách sống hiền thiện của mình; khi thấy phù hợp, có thể nhẹ nhàng mời cha mẹ nghe một bài pháp, niệm một câu Phật hiệu hoặc cùng làm việc

lành.

Nếu điều kiện kinh tế còn khó khăn, hãy báo hiếu bằng điều vừa sức: san sẻ thời gian, công sức và phối hợp với anh chị em để cha mẹ không phải tự xoay xở khi tuổi cao sức yếu. Giá trị của lòng hiếu không nằm ở số tiền gửi về, mà ở sự ân cần và tinh thần trách nhiệm.

Một ngày kia... nếu cha mẹ không còn

Sẽ có một ngày chẳng còn ai gọi ta dậy mỗi sáng, chẳng ai hỏi “Con ăn cơm chưa?”, chẳng ai lo khi ta về khuya hay gọi điện chỉ để hỏi vài câu vu vơ. Thế giới khi ấy có thể rộng hơn, nhưng lạnh hơn; căn nhà cũ vẫn còn mà thiếu đi hơi ấm; món ăn quen vẫn có thể nấu lại nhưng không còn nguyên hương vị của ngày xưa.

Trong Kinh Tạp A-hàm, đức Phật dùng hình ảnh nước mắt đã tuôn chảy trong vòng luân hồi, vì những lần mất cha, mất mẹ và chia lìa người thân, còn nhiều hơn nước sông Hằng và bốn biển lớn. Bản kinh không chỉ nói về nỗi đau của một đời, mà nhắc ta nhìn sâu vào sự mong manh của mọi cuộc gặp gỡ và thôi thúc con người tỉnh thức trước khi yêu thương trở thành muộn màng ^[3].

“Giá như...” thường là hai chữ đau nhất khi một người thân đã rời xa: giá như được gọi mẹ thêm một lần; giá như được ngồi bên cha, nghe tiếng ho khe khẽ và nắm tay thật lâu; giá như ngày ấy ta bớt một cuộc vui để trở về ăn với cha mẹ một bữa cơm. Khi nỗi đau còn mới, ta không cần ép mình phải quên. Ta có thể cho phép mình khóc, tưởng niệm, nâng đỡ người thân còn lại và tìm sự trợ duyên nơi gia đình, chư tăng ni, đạo tràng hoặc người đáng tin cậy.

Hiếu và chấp nhận lẽ vô thường rằng mọi sự đều đổi thay, đó không phải là vô cảm; đó là học cách ôm nỗi nhớ mà không để ân hận nhấn chìm đời sống.

Hiếu Đạo còn đó khi Cha Mẹ đã về nơi xa...

Khi cha mẹ đã đi xa, ta không còn cơ hội trao tận tay một món quà hay trực tiếp nói lời yêu thương, nhưng đạo hiếu không vì thế mà chấm dứt. Người con vẫn có thể sống lương thiện, gìn giữ truyền thống tốt đẹp của gia đình, làm việc phước thiện và trân trọng tưởng niệm. Kinh Giáo thọ Thi-ca-la-việt nêu bốn phận của người con đối với cha mẹ, trong đó có việc cúng dường và làm phước để tưởng nhớ cha mẹ đã qua đời.^[4] Theo tinh thần ấy, “hồi hướng công đức”^[5] có thể hiểu giản dị là phát nguyện đem phần phước lành do việc thiện tạo nên hướng đến người đã khuất, mong người đã khuất nương duyên lành ấy mà được lợi lạc.

Vì vậy, những ai đã cài lên ngực một đóa hồng trắng xin đừng chỉ chìm trong mặc cảm và hai chữ “giá như”. Cha mẹ vẫn có thể tiếp tục hiện diện trong phẩm hạnh của người con: trong cách ta sống tử tế, giữ gìn nếp nhà, biết sẻ chia, đùm bọc anh em, nâng đỡ người yếu thế và đem điều lành đến cuộc đời. Một người con sống đẹp chính là nén tâm hương bền lâu dâng lên đáng sinh thành.

Ta có thể tụng kinh, niệm Phật, bố thí, cúng dường, giúp người khó khăn, trồng cây, phóng sinh đúng cách, không làm tổn hại sinh vật và môi trường, hoặc thực hiện những việc thiện thiết thực, rồi hồi hướng đến cha mẹ, ông bà và cửu huyền thất tổ^[6]. Công đức dù lớn hay nhỏ, điều quý nhất vẫn là xuất phát từ lòng trân trọng và biết hướng về nguồn cội. Sự hồi hướng chỉ thật sự có chiều sâu khi đi cùng sự tu sửa ở chính người còn sống: bớt tham, bớt sân, bớt vô tâm; sống có trách nhiệm hơn với gia đình và cộng đồng.

Mùa Vu Lan 2026 - biến tri ân thành hành động

Trong truyền thống Phật giáo Bắc truyền, mùa Vu Lan gợi lại tấm gương hiếu hạnh của Tôn giả Mục Kiền Liên: sau khi chứng thần thông, Ngài vẫn đau đáu tìm phương cứu mẹ và báo đáp ân sinh thành. Hình ảnh ấy nhắc rằng việc tu tập không tách rời lòng biết ơn; hiếu hạnh không chỉ là tình cảm riêng của một gia đình, mà còn được nuôi dưỡng bằng đời sống thiện lành và sự hòa hợp của cộng đồng.^[7]

Hiếu hạnh trong thời đại số

Trong thời đại số, điện thoại thông minh, Zalo và các ứng dụng gọi video có thể rút ngắn khoảng cách địa lý, nhưng cũng có khi khiến cha mẹ bị bỏ quên ngay trong chính ngôi nhà của mình. Ta trò chuyện với cả thế giới qua màn hình mà chỉ đáp lời cha mẹ bằng vài câu vội vã. Với người lớn tuổi, một thao tác gọi video đôi khi cũng khó; xin hãy kiên nhẫn hướng dẫn thay vì cáu gắt khi cha mẹ bấm nhầm.

Nếu sống xa, ta có thể hẹn một giờ gọi cố định, hỏi kỹ bữa ăn và giấc ngủ, chia sẻ những hình ảnh đời thường để cha mẹ cảm thấy mình vẫn gần gũi và gần bó với cuộc sống của con cháu. Công nghệ là một chiếc cầu quý, nhưng không thể thay thế hoàn toàn sự có mặt; khi có thể, hãy sắp xếp trở về, hoặc nhờ người thân ở gần ghé thăm và giải quyết những việc mà màn hình không thể làm thay.

Vu Lan vì thế không nên chỉ dừng ở một buổi lễ, một đóa hoa cài áo hay phút xúc động trước lời ca về mẹ. Sau khi rời chùa trở về, mỗi người cần mang lòng tri ân trở lại đời sống hằng ngày. Trong mùa Vu Lan năm 2026, ta có thể phát nguyện thực hành bốn việc gần gũi sau đây:

Trở về và hiện diện: Dành một khoảng thời gian trọn vẹn cho cha mẹ; khi trò chuyện, đặt điện thoại xuống và thật sự lắng nghe. Có thể cùng cha mẹ đi dạo, đọc sách hoặc làm một việc nhà quen thuộc.

Chia sẻ trách nhiệm: Anh chị em nên cùng bàn bạc, chủ động nhận phần việc phù hợp để cha mẹ không phải tự xoay sở khi sức khỏe suy giảm; ưu tiên sự phối hợp thay vì quy trách nhiệm cho nhau.

Nói lời hòa ái và hóa giải: Chủ động xin lỗi nếu từng làm cha mẹ buồn; cùng anh chị em tháo gỡ bất hòa để cha mẹ được an lòng; đừng dùng sự bận rộn làm lý do cho một lời nói thiếu hòa ái.

Cùng nhau gieo phước: Chọn một việc lành vừa sức để cả gia đình cùng duy trì, như giúp người khó khăn, tham gia hoạt động thiện nguyện hoặc lập một quỹ nhỏ để sẻ chia; nếu cha mẹ đã qua đời, có thể đem công đức ấy hồi hướng đến người.

Bốn việc ấy không ồn ào, nhưng nếu được thực hiện bền bỉ sẽ làm nên một mùa Vu Lan có ý nghĩa. Đạo hiếu không được đo bằng lễ vật lớn hay nhỏ, cũng không nằm ở tang lễ sang trọng hay đơn sơ. Điều làm nên nhân cách của người con là sự kính thương chân thành, cách đối đãi với cha mẹ khi còn bên ta và đời sống thiện lành dành để tưởng niệm khi người đã qua đời.

Bốn việc trên cần được thực hành tùy hoàn cảnh, vừa sức, không phô trương và cũng không ép buộc cha mẹ phải làm theo mong muốn của mình.

Hôm nay, nếu bạn chưa gọi về nhà, hãy thực hiện ngay. Đừng đợi đến cuối tuần. Đừng đợi đến khi rảnh rỗi. Tình yêu không cần lý do và cũng không cần một thời điểm hoàn hảo.

Còn cha mẹ là còn cả bầu trời

Dẫu đi khắp bốn phương trời,

Vẫn luôn nhớ mẹ cha nơi quê nhà.

Thành công, sự nghiệp và tiền bạc rồi cũng đổi thay, nhưng tình cha mẹ thì không gì có thể thay thế. Dẫu đi xa đến đâu, con người vẫn cần một mái nhà để

trở về, một nơi không phải chứng minh mình thành công hay mạnh mẽ, chỉ cần được sống lại trong tình thương nguyên vẹn thuở ban đầu.

Hình mang tính minh họa. Nguồn: Internet

Còn cha mẹ, hãy yêu thương cho trọn. Cha mẹ đã đi xa, hãy tiếp nối lòng hiếu bằng một đời sống xứng đáng. Đừng để những điều còn có thể thực hiện hôm nay trở thành nỗi dần vặt suốt đời. Sự quan tâm bền bỉ, dù được biểu hiện bằng những việc rất nhỏ, vẫn có thể sưởi ấm cả một tuổi già.

Trong giờ phút thiêng liêng của mùa Vu Lan, xin một lòng hướng về Tam bảo, kính tưởng hai đấng sinh thành và ông bà tổ tiên. Nguyên cho cha mẹ đang hiện hữu thân tâm an lạc, sống vui sống khỏe; cha mẹ nhiều đời và ông bà tổ tiên đã qua đời nương nhờ công đức lành mà sinh về cảnh giới an vui. Nguyên cho mỗi người con biết tri ân, biết báo ân, sống hiền thiện và gìn giữ đạo hiếu trong từng ngày còn có thể.

Bởi lẽ, còn cha mẹ là còn cả một bầu trời để thương kính và trở về. Khi cha mẹ đã đi xa, bầu trời ấy vẫn còn trong ký ức, trong nếp nhà và trong cách ta sống.

Đạo hiếu không bắt đầu từ những điều lớn lao. Khi cha mẹ còn bên ta, hãy hiếu điều cha mẹ cần, giữ lời hòa kính và cùng vun bồi đời sống lành; khi cha mẹ đã đi xa, hãy tiếp nối nếp thiện và nhớ về nguồn cội. Dẫu ở gần hay xa, đủ đầy hay khó khăn, mỗi người đều có thể bắt đầu bằng một việc vừa sức ngay hôm nay.

Xin đừng để một lời thương trở thành lời chưa kịp nói, một lần trở về thành lời hẹn không bao giờ tới. Trong mùa Vu Lan này, bạn sẽ làm gì để cha mẹ mỉm cười?

Thay lời kết

Xin đừng lỗi hẹn

Khi con bé, mẹ cha là trời rộng,
Là mái nhà che giông bão đời con.
Là bữa cơm thơm khói ấm chiều hôm,
Là tiếng ru đưa con vào giấc mộng.

Những lần về, con ghé vội rồi đi,
Mâm cơm nóng nguội dần trong im vắng.
Mẹ không trách, chỉ nhìn theo lặng lẽ,
Cha quay vào giấu tiếng thở dài thôi.

Rồi một sớm, bàn tay cha run nhẹ,
Tóc mẹ hiền như mây trắng cuối thu.
Con chợt hiểu thời gian không đứng đợi,
Mỗi ngày qua là một thoáng phù du.

Nếu còn mẹ, xin đừng quên về nhé,
Nếu còn cha, hãy thăm hỏi mỗi ngày.
Một bàn tay, một câu thương rất nhỏ,
Cũng sưởi lòng trong bóng cả hao gầy.

Nếu cha mẹ đã về nơi xa vắng,
Xin đừng chìm trong hai chữ “giá như”.
Hãy sống đẹp, gieo duyên lành mỗi bước,
Hồi hướng về cha mẹ trọn tâm từ.

Vu Lan về, hoa lòng xin dâng mẹ,
Nén tâm hương kính tưởng dáng hình cha.
Còn cha mẹ, còn bầu trời che chở,
Xin quay về, đừng lỗi hẹn đường xa.

(Thích Chúc Xuân)

Tác giả: **Thích Chúc Xuân**

Tản văn mùa Vu Lan 2026

Chú thích và tài liệu tham khảo:

[1] Kinh Tăng Chi Bộ, Chương Hai pháp, phẩm Tâm thăng bằng, mục 2, bản dịch Hòa thượng Thích Minh Châu. Nội dung nói về công ơn khó đền đáp của cha mẹ

và việc hướng cha mẹ tăng trưởng lòng tin, nếp sống đạo đức, bố thí, trí tuệ. Xem trực tuyến: <https://theravada.vn/tang-kinh-kinh-tang-chi-bo-chuong-hai-phap-pham-tam-thang-bang/>

[2] Kinh Pháp cú, phẩm Voi, kệ 332, bản dịch Hòa thượng Thích Minh Châu: “Vui thay, hiếu kính mẹ; vui thay, hiếu kính cha...”. Xem trực tuyến:

<https://suttacentral.net/dhp332/vi/phantuananh?lang=en&layout=plain&reference=n>

[3] Kinh Tạt A-hàm 938, Kinh Lệ, bản dịch Thích Tuệ Sỹ – Thích Đức Thắng; đối chiếu bản tương đương trong Tương Ưng Bộ 15.3, Kinh Nước mắt, bản dịch Hòa thượng Thích Minh Châu. Tạt A-hàm 938:

[https://suttacentral.net/sa938/vi/tue_sy-](https://suttacentral.net/sa938/vi/tue_sy-thang?lang=en&reference=none&highlight=false)

[thang?lang=en&reference=none&highlight=false](https://suttacentral.net/sa938/vi/tue_sy-thang?lang=en&reference=none&highlight=false). Tương Ưng Bộ 15.3:

https://suttacentral.net/sn15.3/vi/minh_chau?lang=en&reference=none&highlight=fa

[4] Kinh Giáo thọ Thi-ca-la-việt (Sīṅgālovāda Sutta), Trường Bộ 31. Phần bốn phận của người con gồm phụng dưỡng cha mẹ, làm tròn trách nhiệm gia đình và làm việc phước thiện để tưởng nhớ cha mẹ đã qua đời. Xem trực tuyến:

<https://suttacentral.net/dn31/en/sujato?lang=en&layout=plain&reference=none¬>

[5] “Hồi hướng công đức” là phát nguyện đem phước lành do việc thiện tạo nên hướng đến một người hay một nhóm người, mong người được hồi hướng nương duyên lành ấy mà được lợi lạc. Trong bài, thuật ngữ này được dùng theo nghĩa thực hành tâm biết ơn và chia sẻ phước lành, không thay thế cho việc tu tập và sửa đổi của chính người sống.

[6] “Cửu huyền thất tổ” là cách gọi Hán-Việt quen thuộc để tưởng niệm tổ tiên, ông bà và thân quyến đã khuất qua nhiều đời. Cách giải thích số đời có thể khác nhau theo truyền thống; trong phạm vi bài viết, cụm từ được dùng với nghĩa khái quát là các thế hệ tổ tiên.

[7] Phật thuyết Vu Lan Bồn kinh, Đại Chánh tân tu Đại tạng kinh, T0685; bản Hán văn do CBETA cung cấp và bản Việt dịch tham khảo tại Thư Viện Hoa Sen.

CBETA T0685: <https://cbetaonline.dila.edu.tw/zh/T0685>.

Bản Việt dịch tham khảo: <https://thuvienhoasen.org/a12774/kinh-vu-lan-bon>